

**«ПРАКТИКУМ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»
(1 курс)**

МОДУЛЬ № 1

ФОНЕТИКА. ГРАФІКА Ф ОРФОГРАФІЯ.ОРФОЕПІЯ.БУДОВА СЛОВА І СЛОВОТВІР

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Диктант на перевірку грамотності.
2. Робота з текстом.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Вибрати і записати 5-7 висловлювань видатних людей про українську мову.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО МОВУ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Українська мова серед інших слов'янських мов.
2. Українська мова – національна мова українського народу, один з вирішальних чинників його самобутності і державна мова України.
3. Національні риси української мови на всіх мовних рівнях.
4. Писемна й усна форми сучасної української літературної мови.
5. Загальна характеристика орфоепічних, орфографічних, пунктуаційних та стильових норм української літературної мови.
6. Загальносуспільне значення норм літературної мови. Значення культури для роботи вчителя.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Визначення на матеріалі текстів специфічних особливостей української мови.
2. Характеристика орфоепічних, орфографічних, пунктуаційних норм української літературної мови на текстах різних стилів.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

1. Законспектувати 10 статтю Конституції України.
2. Записати та вивчити напам'ять гімн України (Козачук О.Г., Шкуратяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К.,1993. –С.337), визначити на матеріалі тексту специфічні особливості української мови.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Іванишин В., Радевич-Винницький Я. Мова і нація. –Дрогобич, 1994.
2. Конституція України.
3. Братко-Кутинський О. Феномен України. –К., 1996.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ФОНЕТИКА

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Відображення звуків мови на письмі. Поняття про фонетичну транскрипцію.
2. Український наголос.
3. Склад слова, типи складів. Основні правила складоподілу в українській мові.
4. Ненаголошені $\langle e \rangle$, $\langle и \rangle$, $\langle o \rangle$ у різних морфемах.
5. Чергування $\langle y \rangle$ з $\langle y \rangle$ (орфографічно в) та $\langle i \rangle$ з $\langle й \rangle$.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання усних і письмових вправ на найскладніші випадки написання ненаголошених голосних $\langle e \rangle$, $\langle и \rangle$, $\langle o \rangle$.
2. Виконання письмових вправ на чергування $\langle y \rangle$ з $\langle y \rangle$, $\langle i \rangle$ з $\langle й \rangle$.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. -К., 1993. –Впр. 46, 109.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Козачук О.Г. Підвищення грамотності учнів. –К., 1995.
2. Бурячок А.А. Що змінилося в “Українському правописі”? –К., 1997.
3. Пентилюк М.І., Іващенко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ФОНЕТИКА

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Найдавніші чергування |e| - |o|, |i| - |a|, |e| - |i|, |o| - |a|.
2. Чергування |o|, |e| з |i|.
3. Чергування |e| з |o| після шиплячих та |й|.
4. Звук |a| з етимологічного |o|.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

Виконання письмових вправ на історичні чергування голосних звуків.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. -К., 1993. –Впр 62, 66.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити /За ред. О. Сербенської: Посібник. Львів, 1994.
2. Юшук Г.П. Практикум з правопису української мови. -К., 1997.
3. Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К., 1996.
4. Пентилюк М.І., Іващенко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ФОНЕТИКА

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Чергування приголосних |г|, |к|, |х| з |ж|, |ч|, |ш| і |з`|, |ц`|, |с`|.
2. Зміни приголосних при словотворенні.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

Виконання усних і письмових вправ на чергування приголосних та зміну приголосних при словотворенні.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

1. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. практичний курс української мови. -К., 1993. –Впр. 114, 116.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Юшук Г.П. Практикум з правопису української мови. -К., 1997.
2. Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К., 1996.
3. Пентилюк М.І., Іващенко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ФОНЕТИКА

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Правила вживання м'якого знака.
2. Правила вживання апострофа.
3. Сполучення літер ЙО, БО.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання письмових вправ на наявність чи відсутність м'якого знака та апострофа в словах.
2. Написання заяви.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. -К., 1993. –Впр. 25, 32, 37.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Головач А.С. Зразки оформлення документів: для підприємств і громадян. –Донецьк, 1997.
2. Коваль А.П. Культура ділового мовлення. –К., 1982.
3. Паламар Л.М., Кацавець Г.М. Мова ділових паперів: Практичний посібник. –К., 1994.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ФОНЕТИКА

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Подвоєння і подовження приголосних.
2. Спрощення в групах приголосних.
3. Уподібнення приголосних за дзвінкістю \ глухістю, за твердістю \ м'якістю, за місцем і способом творення.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання усних і письмових вправ та завдань на подвоєння і подовження, спрощення приголосних.
2. Укладання словника з часто вживаних у студентському мовленні слів на подовження, подвоєння, спрощення приголосних.
3. Повний фонетико-орфографічний аналіз слів у тексті.
4. Написання довідки.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. -К., 1993. -Впр. 84, 88.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Козачук О.Г. Підвищення грамотності учнів. -К., 1995.
2. Коваль А.П. Культура ділового мовлення. -К., 1982.
3. Головач А.С. Зразки оформлення документів: для підприємств і громадян. -Донецьк, 1997.
4. Основи мовної культури у сфері ділового спілкування: Навчальний посібник \ Упорядник М.В. Бухтій. - Херсон, 1996.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ОРФОГРАФІЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Правила вживання великої букви.
2. Правопис прізвищ, імен, імен по батькові.
3. Правопис географічних назв.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Вправа на правила вживання великої літери.
2. Читання твору з дотриманням орфоепічних норм. Коментування орфограм на велику літеру.
3. Написання адреси окремої особи, установи чи організації.
4. Виконання вправ на правопис прізвищ та географічних назв.
5. Пояснювальний диктант-переклад.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

1. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. -К., 1993. –Впр. 119 (II), 120.
2. Написати твір на вживання великої літери за однією з тем: „Моє місто”, „Історичні місця України”, „Моє село”, „Історичні місця нашого краю”.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К., 1996.
2. Український правопис /АН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. - 4-те вид., випр. й доп. – К.: Наук.думка, 1993. – С. 45 - 58.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ОРФОГРАФІЯ. ПРАВОПИС СЛІВ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Українські та іншомовні слова. Принципи розрізнення.
2. Подвоєння у словах іншомовного походження.
3. Апостроф у словах іншомовного походження.
4. М'який знак у запозичених словах.
5. Написання Й, І, Е, Є у власних і загальних назвах іншомовного походження.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання письмових вправ на правила правопису іншомовних слів.
2. Складання індивідуального словника слів іншомовного походження /за спеціальністю/.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук Н.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови.
-К., 1993. –Впр. 143.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Словник іншомовних слів / За ред. Л.О.Пустовіт. – К., 2000.
2. Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К., 1996.
3. Український правопис /АН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. - 4-те вид., випр. й доп. – К.: Наук.думка, 1993

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: КОНТРОЛЬНА РОБОТА

1. Диктант.
2. Граматичне завдання.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

1. Повторити теоретичні питання до попередніх занять.
2. Козачук О.Г. Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. – К., 93. – Впр. 119 (1), 145.

МОДУЛЬ № 2

«МОРФОЛОГІЯ І ОРФОГРАФІЯ»

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: **МОРФОЛОГІЯ І ОРФОГРАФІЯ. ІМЕННИКИ**

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Поділ іменників на відмінні групи за системою відмінкових закінчень.
2. Особливості відмінювання і правопис відмінкових закінчень іменників і відміни.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

Виконання вправ і завдань на відмінювання і правопис відмінкових закінчень іменників і відміни.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г. Українська мова. Практикум. –К., 1991 –Впр. 186, 188.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К., 1996.
- 2.Ющук Г.П. Практикум з правопису української мови. -К., 1997
3. Пентилюк М.І., Іващенко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ІМЕННИК

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Особливості відмінювання і правопис відмінкових закінчень іменників II відміни.
2. Правопис закінчень – а (-я), -у (ю) у Р.в. іменників II відміни.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

Виконання вправ і завдань на відмінювання і правопис відмінкових закінчень іменників II відміни.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкуратяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 156, 158.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К., 1996.
2. Ющук Г.П. Практикум з правопису української мови. -К., 1997
3. Пентилюк М.І., Іващенко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ІМЕННИК

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Особливості відмінювання і правопис відмінкових закінчень іменників III відміни.
2. Особливості відмінювання і правопис відмінкових закінчень іменників IV відміни.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. вправи на відмінювання і правопис відмінкових закінчень іменників III, IV відмін та іменників, які перебувають поза відмінами.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993, -Впр. 154, 163.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К., 1996.
2. Ющук Г.П. Практикум з правопису української мови. -К., 1997
3. Пентиліук М.І., Іващенко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ІМЕННИК

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Відмінювання іменників, які перебувають поза відмінами.
2. Відмінювання множинних іменників.
3. Невідмінювані іменники та аббревіатури.
4. Граматичний зв'язок незмінюваних іменників та ініціальних аббревіатур з іншими словами в реченні.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Вправи на граматичні зв'язки незмінюваних іменників та ініціальних аббревіатур з іншими словами в реченні.
2. Вправи на правопис складних іменників разом і через дефіс.
3. Морфологічний розбір іменника.
4. Самостійна робота на відмінювання і правопис відмінкових закінчень іменників.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 130 (І), 161.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К., 1996.
2. Ющук Г.П. Практикум з правопису української мови. -К., 1997
3. Пентилюк М.І., Іващенко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ПРИКМЕТНИК

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Поділ прикметників на групи за значенням. Вищий і найвищий ступені порівняння якісних прикметників.
2. Поділ прикметників на групи за типами відмінювання. Особливості відмінювання прикметників твердої і м'якої групи. Особливості відмінювання прикметників на –лиций.
3. Особливості вживання повних і коротких форм прикметників.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання завдань на творення вищого і найвищого ступенів порівняння прикметників.
2. Виконання усних і письмових вправ на відмінювання і правопис відмінкових закінчень прикметників.
3. Вправи на правопис складних прикметників разом і через дефіс.
4. Морфологічний розбір прикметника.
5. Твір-опис (пейзаж, портрет, приміщення тощо) з використанням прикметників.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

1. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 127, 167.
2. Козачук О.Г. Українська мова. Практикум. –К., 1991. –Впр. 207.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ЧИСЛІВНИК

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Розряди числівників за значенням і будовою. Зв'язок числівників з іменниками.
2. Відмінювання і правопис простих, складних і складених числівників.
3. Відмінювання і правопис неозначено-кількісних, збірних, дробових і порядкових числівників.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання вправ на зв'язок числівників з іменниками.
2. Виконання усних і письмових вправ та завдань на відмінювання і правопис числівників.
3. Морфологічний розбір числівника.
4. Написання розписки, доручення.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкуратяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 170, 175, 176, 178, 181.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Головач А.С. Зразки оформлення документів: Для підприємств і громадян. – Донецьк, 1997.
2. Коваль А.П. Культура ділового мовлення. –К., 1982.
3. Основи мовної культури у сфері ділового спілкування: Навчальний посібник /Упорядник М.В. Бухтій, Херсон, 1996.
4. Паламер Л.М., Кацавець Г.М. Мова ділових паперів: Практичний посібник. –К., 1994.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ЗАЙМЕННИК

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Розряди займенників.
2. Відмінювання та правопис особових та зворотного займенника.
3. Відмінювання займенників за прикметниковим і числівниковим зразками.
4. Творення і правопис заперечних та неозначених займенників.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання усних і письмових вправ на відмінювання і правопис займенників.
2. Морфологічний розбір займенників.
3. Написання автобіографії.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 185, 186, 191.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Головач А.С. Зразки оформлення документів: Для підприємств і громадян. – Донецьк, 1997.
2. Коваль А.П. Культура ділового мовлення. –К., 1982.
3. Основи мовної культури у сфері ділового спілкування: Навчальний посібник /Упорядник М.В. Бухтій, Херсон, 1996.
4. Учиться висловлюватися / П.І. Білоусенко, Ю.О. Арешенков, Г.М. Віняр та ін. –К., 1990.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ДІЄСЛОВО

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Поділ дієслів на дієвідміни. Дієвідмінювання дієслів.
2. Правопис особових закінчень дієслів I, II дієвідміни.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання усних і письмових вправ на розрізнення дієслів за дієвідмінами і написання E, И в особових закінченнях дієслів.
2. Морфологічний розбір дієслова.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкуратяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 195, 196.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко О.А. Українська мова. -К., 1991.
2. Вихованець І.Р. Система відмінків української мови.-К.,1987.
3. Волох О.П. та ін. Сучасна українська мова.- К., 1989.
4. Грищенко А.П. Мацько Л.І., Сучасна українська літературна мова. – К., 1997.
5. Доленко М.Т. та ін. Сучасна українська мова. - К., 1996.
6. Калько М.І. Видова неоднорідність дієслів як вияв взаємодії категорії виду з їх лексичним значенням //Мовознавство. – 1990. - №2
7. Карпенко Ю.О. Ще раз про критерії виділення частин мови // Мовознавство. – 2001. - №3
8. Козачук Г. Українська мова для абітурієнтів. — К.: Вища шк., 2005
9. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум. -К., 1993.
10. Козачук Г.О., Шкуратяна Н.Г. Практичний курс української мови. -К.,1993.
11. Лобода В.В., Скуратівський А.В. Українська мова в таблицях. -К., 1993.
12. Мацько М.І., Мацько О.М., Сидоренко О.М. Українська мова: Навчальний посібник.- Донецьк, 2003.
13. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум. – К., 2001.
14. Пентилюк М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
15. Плющ М.Я. Сучасна українська літературна мова.-К.: Вища школа, 2003.
16. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Українська мова. -К., 1990.
17. Прокопенко І.М. Значеннєві характеристики синсемантичних дієслів // Мовознавство. – 2004. – “2-3
18. Сучасна українська літературна мова /За ред. А.П. Грищенка - К., 1993 р.
19. Сучасна українська літературна мова /За ред. М.Я.Плющ - К., 1994 р./
20. Українська мова. Енциклопедія. - К., 2000.
21. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Ін-т української мови. - Стереотип. вид. - К.: Наук. думка, 2003. - 240 с.
22. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису. – Київ: Либідь, 2004
23. Шевченко Л.Ю. Графіка. Орфографія. Сучасна українська мова: Довідник.-К., 1996.
24. Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К., 1996.
25. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
26. Юшук Г.П. Практикум з правопису української мови. -К., 1997.
27. Юшук І. П. Українська мова. — К., 2004.
28. Юшук І.П. Практикум з правопису української мови. - К., 2000.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ДІЄПРИКМЕТНИК, ДІЄПРИСЛІВНИК

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Творення і правопис дієприкметників.
2. Творення і правопис дієприслівників.
3. Написання –Н і –НН у суфіксах дієприкметників і дієприслівників.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання усних і письмових вправ на творення і правопис дієприкметників і дієприслівників.
2. Морфологічний розбір дієприкметників і дієприслівників.
3. Самостійна робота на змінювання дієслів, на творення і правопису дієприкметників і дієприслівників.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г. Українська мова. Практикум. –К., 1991. Впр. 271, 273, 276, 277.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко О.А. Українська мова. -К., 1991.
2. Вихованець І.Р. Система відмінків української мови.-К.,1987.
3. Волох О.П. та ін. Сучасна українська мова.- К., 1989.
4. Грищенко А.П. Мацько Л.І., Сучасна українська літературна мова. – К., 1997.
5. Доленко М.Т. та ін. Сучасна українська мова. - К., 1996.
6. Калько М.І. Видова неоднорідність дієслів як вияв взаємодії категорії виду з їх лексичним значенням //Мовознавство. – 1990. - №2
7. Карпенко Ю.О. Ще раз про критерії виділення частин мови // Мовознавство. – 2001. - №3
8. Козачук Г. Українська мова для абітурієнтів. — К.: Вища шк., 2005
9. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум. -К., 1993.
10. Козачук Г.О., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. -К.,1993.
11. Лобода В.В., Скуратівський А.В. Українська мова в таблицях. -К., 1993.
12. Мацько М.І., Мацько О.М., Сидоренко О.М. Українська мова: Навчальний посібник.- Донецьк, 2003.
13. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум. – К., 2001.
14. Пентилюк М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
15. Плющ М.Я. Сучасна українська літературна мова.-К.: Вища школа, 2003.
16. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Українська мова. -К., 1990.
17. Прокопенко І.М. Значеннєві характеристики синсемантичних дієслів // Мовознавство. – 2004. – “2-3
18. Сучасна українська літературна мова /За ред. А.П. Грищенка - К., 1993 р.
19. Сучасна українська літературна мова /За ред. М.Я.Плющ - К., 1994 р./
20. Українська мова. Енциклопедія. - К., 2000.
21. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Ін-т української мови. - Стереотип. вид. - К.: Наук. думка, 2003. - 240 с.
22. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису. – Київ: Либідь, 2004
23. Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К., 1996.
24. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
25. Ющук Г.П. Практикум з правопису української мови. -К., 1997.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ПРИСЛІВНИК

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Особливості творення прислівників.
2. Написання НЕ, НІ у прислівниках.
3. Написання Н, НН у прислівниках.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання усних і письмових вправ на правопис прислівників.
2. Морфологічний розбір прислівників.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

1. Написати твір-розповідь на вільну тему з використанням прислівників різних за значенням і правописом.
2. Козачук О.Г. Українська мова. Практикум. –К., 1991. –Впр. 284.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко О.А. Українська мова. -К., 1991.
2. Волох О.П. та ін. Сучасна українська мова. - К., 1989.
3. Грищенко А.П. Мацько Л.І., Сучасна українська літературна мова. – К., 1997.
4. Доленко М.Т. та ін. Сучасна українська мова. - К., 1996.
5. Козачук Г. Українська мова для абітурієнтів. — К.: Вища шк., 2005
6. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум. -К., 1993.
7. Козачук Г.О., Шкуратяна Н.Г. Практичний курс української мови. -К.,1993.
8. Лобода В.В., Скуратівський А.В. Українська мова в таблицях. -К., 1993.
9. Мацько М.І., Мацько О.М., Сидоренко О.М. Українська мова: Навчальний посібник.- Донецьк, 2003.
10. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум. – К., 2001.
11. Пентилюк М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
12. Плющ М.Я. Сучасна українська літературна мова.-К.: Вища школа, 2003.
13. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Українська мова. -К., 1990.
14. Сучасна українська літературна мова /За ред. А.П. Грищенка - К., 1993 р.
15. Українська мова. Енциклопедія. - К., 2000.
16. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Ін-т української мови. - Стереотип. вид. - К.: Наук. думка, 2003. - 240 с.
17. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису. – Київ: Либідь, 2004
18. Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К., 1996.
19. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
20. Ющук Г.П. Практикум з правопису української мови. -К., 1997.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: СЛУЖБОВІ СЛОВА

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Правопис прийменників.
2. Правопис складних і складених сполучників.
3. Написання часток окремо, разом, через дефіс.
4. Написання часток НЕ, НІ з різними частинами мови.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання усних і письмових вправ на правопис прийменників, сполучників, часток, вигуків.
2. Вправи на синонімічну заміну сполучників, на специфіку вживання власне українських прийменників.
3. Пояснювальний диктант на правопис службових слів.
4. Морфологічний розбір службових слів.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

1. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. –К., 1994. –Впр. 219, 223, 228 (II).
2. Козачук О.Г. Українська мова. Практикум. –К., 1991. –Впр. 310.
3. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 136.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко О.А. Українська мова. -К., 1991.
2. Вихованець І. Р. Семантико-синтаксичні параметри прийменника //Мовознавство. – 1986. - №6
3. Вихованець І.Р. Прийменникова система української мови.-К., 1980.
4. Волох О.П. та ін. Сучасна українська мова.- К., 1989.
5. Грищенко А.П. Мацько Л.І., Сучасна українська літературна мова. – К., 1997.
6. Доленко М.Т. та ін. Сучасна українська мова. - К., 1996.
7. Козачук Г. Українська мова для абітурієнтів. — К.: Вища шк., 2005
8. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум. -К., 1993.
9. Козачук Г.О., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. -К.,1993.
10. Курносова Н.О. Про знаковий статус вигуків //Мовознавство. – 1990. - №2
11. Мацько М.І., Мацько О.М., Сидоренко О.М. Українська мова: Навчальний посібник.- Донецьк, 2003.
12. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум. – К., 2001.
13. Пентиліук М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
14. Плющ М.Я. Сучасна українська літературна мова.-К.: Вища школа, 2003.
15. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Українська мова. -К., 1990.
16. Сучасна українська літературна мова /За ред. А.П. Грищенка - К., 1993 р.
17. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Ін-т української мови. - Стереотип. вид. - К.: Наук. думка, 2003. - 240 с.
18. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису. – Київ: Либідь, 2004
19. Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К., 1996.
20. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
21. Ющук Г.П. Практикум з правопису української мови. -К., 1997.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: КОНТРОЛЬНА РОБОТА

3. Диктант.
4. Граматичне завдання.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

1. Повторити теоретичні питання до попередніх занять.

МОДУЛЬ 3

СИНТАКСИС І ПУНКТУАЦІЯ. ПРОСТЕ РЕЧЕННЯ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: СИНТАКСИС. ПРОСТЕ РЕЧЕННЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Речення та його інтонаційне оформлення.
2. Типи речень за комунікативним призначенням.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Вправи на правильне інтонування речень відповідно до розділових знаків.
2. Читання віршів та уривків з прозових текстів з дотриманням норм українського літературного мовлення.
3. Постановка усіх можливих розділових знаків у кінці одного речення, усне обґрунтування їх відповідною мовною ситуацією.
4. Написання переказу.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. – К., 1993. – Впр. 201, 208, 219.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арполенко Г.П., Забеліна В.П. Структурно-семантична будова речення в сучасній українській мові.-К.: Наук.думка, 1982.
2. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення.-К.: Наукова думка, 1983.
3. Дудик П.С. Синтаксис словосполучення і простого речення.-К.: Наук.думка, 1975.
4. Загнітко А.П., Вінтонів М.О. Домрачева І.Р. Український практичний синтаксис: Навчальний посібник для самостійної роботи.-Донецьк: ТОВ ВКБ «БАО», 2004.
5. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення.-К.: Вища шк., 1986.
6. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
7. Павленко С.О. Великий світ малих розділових знаків//Укр..мова і літ в школі.-1990.-№11.
8. Пазяк О.М., Серб еньська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
9. Пентилюк М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
10. Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
11. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр.і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
12. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
13. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник.-к., 1996.
14. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
15. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ПРОСТЕ ДВОСКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Головні члени речення, їх типи і способи вираження.
2. Тире між підметом і присудком.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Визначення у текстах головних членів речення, їх типів і способів вираження.
2. Виконання вправ на пунктограму “Тире між підметом і присудком”.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

1. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 224.
2. Козачук О.Г. Українська мова. Практикум. –К., 1991. –Впр. 430.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загнітко А.П., Вінтонів М.О. Домрачева І.Р. Український практичний синтаксис: Навчальний посібник для самостійної роботи.-Донецьк: ТОВ ВКБ «БАО», 2004.
2. Заборна М.С. Просте речення. Складні випадки аналізу: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів.-Тернопіль, 2002.
3. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові.-К., 1986.
4. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення.-К.: Вища шк., 1986.
5. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
6. Мірченко М.В. Структура синтаксичних категорій.-Луцьк, 2001.
7. Мірченко М.В. Функціональний аналіз синтаксичних одиниць (словосполучення, просте речення).-К., 1997.
8. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
9. Пентилюк М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
10. Плющ М.Я. Категорія суб'єкта і об'єкта в структурі простого речення.-к., 1986.
11. Тевельова Л.А. Українська мова у таблицях.-Харків: Світ дитинства, 1996.
12. Тоцька Н.І. Українська пунктуація: Практикум: Навч. пос.-К.: Вища шк., 1990.
13. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр. і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
14. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
15. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч. посібник.-К.: Вища шк., 2006.
16. Юшук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ПРОСТЕ ДВОСКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Другорядні члени речення, їх роль у формуванні семантико-граматичної структури речення.
2. Додаток і означення, їх типи і способи визначення.
3. Обставини, їх типи і способи визначення.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Визначення у текстах другорядних членів речення, їх типів і способів вираження.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

3. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 224.
4. Козачук О.Г. Українська мова. Практикум. –К., 1991. –Впр. 430.

ЛІТЕРАТУРА

1. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові.-К., 1986.
2. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення.-К.: Вища шк., 1986.
3. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
4. Мірченко М.В. Структура синтаксичних категорій.-Луцьк, 2001.
5. Пазяк О.М., Серб енська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
6. Пентиліук М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
7. Плющ М.Я. Категорія суб'єкта і об'єкта в структурі простого речення.-к., 1986.
8. Тевельова Л.А. Українська мова у таблицях.-Харків: Світ дитинства, 1996.
9. Тоцька Н.І. Українська пунктуація: Практикум: Навч.пос.-К.: Вища шк., 1990.
10. Удовиченко Г.М. Словосполучення в сучасній українській літературній мові.-К., 1968.
11. Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
12. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр.і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
13. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
14. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник.-к., 1996.
15. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
16. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ОДНОСКЛАДНІ РЕЧЕННЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Типи односкладних речень: означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові, інфінітивні та номінативні.
2. Неповні речення. Тире на місці пропущеного члена речення.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Визначення типів односкладних речень у текстах.
2. Виконання вправ на правильну постановку розділових знаків у неповних реченнях.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

1. Козачук О.Г. Українська мова. Практикум. –К., 1991. –Впр. 437, 440, 442.
2. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 230.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арполенко Г.П., Забеліна В.П. Структурно-семантична будова речення в сучасній українській мові.-К.: Наук.думка, 1982.
2. Іваницька Н.Л. Синтаксис простого речення. Складні випадки аналізу.-К., 1989.
3. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення.-К.: Вища шк., 1986.
4. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови: Навчальний посібник.-К.: Либідь, 1995.
5. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
6. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Українська мова: Посібник.-2-е вид.-К.: Либідь, 1996.
7. Мірченко М.В. Структура синтаксичних категорій.-Луцьк, 2001.
8. Пазяк О.М., Серб енська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
9. Пентиліук М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
10. Тевельова Л.А. Українська мова у таблицях.-Харків: Світ дитинства, 1996.
11. Удовиченко Г.М. Словосполучення в сучасній українській літературній мові.-К., 1968.
12. Українська мова: Підручник/Т.К.Бурлака, В.О.Горпинич, П.С.Дудик та ін.: За ред. П.С.Дудика.-К.: Вища шк., 1993.
13. Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
14. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр.і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
15. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
16. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник.-к., 1996.
17. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
18. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ОДНОРІДНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Кома і крапка з комою між однорідними членами речення.
2. Однорідні і неоднорідні означення.
3. Узагальнюючі слова при однорідних членах речення.
4. Двокрапка і тире при узагальнюючих словах у реченнях з однорідними членами.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання письмових вправ на постановку пропущених розділових знаків.
2. Складання речень з однорідними членами речення за поданими схемами, постановка розділових знаків у них.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 234, 346.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арполенко Г.П., Забеліна В.П. Структурно-семантична будова речення в сучасній українській мові.-К.: Наук.думка, 1982.
2. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення.-К.: Наукова думка, 1983.
3. Дудик П.С. Синтаксис словосполучення і простого речення.-К.: Наук.думка, 1975.
4. Загнітко А.П. Український синтаксис: наук.-теор. і навч.-практ. комплекс: У 2-х ч.-К.:ІЗМН, 1996
5. Заборна М.С. Просте речення. Складні випадки аналізу: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів.-Тернопіль, 2002.
6. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові.-К., 1986.
7. Іваницька Н.Л. Синтаксис простого речення. Складні випадки аналізу.-К., 1989.
8. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення.-К.: Вища шк., 1986.
9. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
10. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Українська мова: Посібник.-2-е вид.-К.: Либідь, 1996.
11. Пазяк О.М., Серб еньська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
12. Пентилюк М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
13. Тоцька Н.І. Розділові знаки при однорідних членах речення//Укр..мова і літ.в школі.- 1970.-№11.
14. Тоцька Н.І. Українська пунктуація: Практикум: Навч.пос.-К.: Вища шк., 1990.
15. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр.і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
16. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
17. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник.-к., 1996.
18. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
19. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ВІДОКРЕМЛЕНІ ДРУГОРЯДНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Розділові знаки при відокремлених означеннях і прикладках.
2. Розділові знаки при відокремлених обставинах.
3. Розділові знаки при порівняльних зворотах.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання письмових вправ на постановку розділових знаків при відокремлених членах речення.
2. Виконання письмових вправ на постановку розділових знаків при порівняльних зворотах.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 252, 260, 267, 276.

ЛІТЕРАТУРА

1. Заборна М.С. Просте речення. Складні випадки аналізу: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів.-Тернопіль, 2002.
2. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові.-К., 1986.
3. Іваницька Н.Л. Синтаксис простого речення. Складні випадки аналізу.-К., 1989.
4. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення.-К.: Вища шк., 1986.
5. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови: Навчальний посібник.-К.: Либідь, 1995.
6. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
7. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Українська мова: Посібник.-2-е вид.-К.: Либідь, 1996.
8. Мірченко М.В. Структура синтаксичних категорій.-Луцьк, 2001.
9. Мірченко М.В. Функціональний аналіз синтаксичних одиниць (словосполучення, просте речення).-К., 1997.
10. Павленко О. Тести для перевірки знань (Відокремлені члени речення. Дієприкметник, дієприслівник)//Урок української.-2001.-№1.
11. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
12. Пентиліук М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
13. Удовиченко Г.М. Словосполучення в сучасній українській літературній мові.-К., 1968.
14. Українська мова: Підручник/Т.К.Бурлака, В.О.Горпинич, П.С.Дудик та ін.: За ред. П.С.Дудика.-К.: Вища шк., 1993.
15. Українська пунктуація: Метод. пос./За ред. С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
16. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр. і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
17. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
18. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник.-к., 1996.
19. Шечук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч. посібник.-К.: Вища шк., 2006.
20. Юшук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ЗВЕРТАННЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Звертання, його значення, способи вираження.
2. Розділові знаки при звертанні.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання письмових вправ на постановку розділових знаків при звертанні.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 295, 298.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арполенко Г.П., Забеліна В.П. Структурно-семантична будова речення в сучасній українській мові.-К.: Наук.думка, 1982.
2. Загнітко А.П. Український синтаксис: наук.-теор. і навч.-практ. комплекс: У 2-х ч.-К.:ІЗМН, 1996
3. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові.-К., 1986.
4. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення.-К.: Вища шк., 1986.
5. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
6. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Українська мова: Посібник.-2-е вид.-К.: Либідь, 1996.
7. Мірченко М.В. Структура синтаксичних категорій.-Луцьк, 2001.
8. Мірченко М.В.Функціональний аналіз синтаксичних одиниць (словосполучення, просте речення).-К., 1997.
9. Пазяк О.М., Серб еньська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
10. Пентиліук М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
11. Плющ М.Я. Категорія суб'єкта і об'єкта в структурі простого речення.-к., 1986.
12. Тевельова Л.А. Українська мова у таблицях.-Харків: Світ дитинства, 1996.
13. Тоцька Н.І. Українська пунктуація: Практикум: Навч.пос.-К.: Вища шк., 1990.
14. Удовиченко Г.М. Словосполучення в сучасній українській літературній мові.-К., 1968.
15. Українська мова: Підручник/Т.К.Бурлака, В.О.Горпинич, П.С.Дудик та ін.: За ред. П.С.Дудика.-К.: Вища шк., 1993.
16. Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
17. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр.і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
18. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
19. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
20. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.
21. Загнітко А.П., Вінтонів М.О. Домрачева І.Р. Український практичний синтаксис: Навчальний посібник для самостійної роботи.-Донецьк: ТОВ ВКБ «БАО», 2004.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ВСТАВНІ СЛОВА, СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ ТА РЕЧЕННЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Вставні слова, словосполучення, речення.
2. Розділові знаки при вставних словах і словосполученнях.
3. Вставлені речення. Розділові знаки при вставних і вставлених реченнях.
4. Розділові знаки при вигуках. Розділові знаки при словах-реченнях: так, ні тощо.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

Виконання письмових вправ на постановку розділових знаків у реченнях зі вставними компонентами, на перебудову речень без вставності.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 291.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
2. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Українська мова: Посібник.-2-е вид.-К.: Либідь, 1996.
3. Мірченко М.В. Структура синтаксичних категорій.-Луцьк, 2001.
4. Мірченко М.В. Функціональний аналіз синтаксичних одиниць (словосполучення, просте речення).-К., 1997.
5. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
6. Пентиліук М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
7. Плющ М.Я. Категорія суб'єкта і об'єкта в структурі простого речення.-к., 1986.
8. Тевельова Л.А. Українська мова у таблицях.-Харків: Світ дитинства, 1996.
9. Тоцька Н.І. Українська пунктуація: Практикум: Навч. пос.-К.: Вища шк., 1990.
10. Удовиченко Г.М. Словосполучення в сучасній українській літературній мові.-К., 1968.
11. Українська мова: Підручник/Т.К.Бурлака, В.О.Горпинич, П.С.Дудик та ін.: За ред. П.С.Дудика.-К.: Вища шк., 1993.
12. Українська пунктуація: Метод. пос./За ред. С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
13. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр. і доп.-К.: Наук. думка, 20004.
14. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
15. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник.-к., 1996.
16. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч. посібник.-К.: Вища шк., 2006.
17. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

1. Диктант.
2. Граматичне завдання.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

1. Повторити теоретичні питання до практичних занять.
2. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
–Впр. 336 (III).

МОДУЛЬ 4

СИНТАКСИС І ПУНКТУАЦІЯ. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Складне речення. Основні ознаки складного речення.
2. Типи складних речень за характером зв'язку окремих частин.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

Виконання вправ на порівняння простих ускладнених речень і складних.
Аналіз текстів різних стилів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: СКЛАДНОСУРЯДНЕ РЕЧЕННЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

3. Складносурядне речення. Основні ознаки складносурядного речення.
4. Кома, крапка з комою і тире у складносурядному реченні.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання усних і письмових вправ на постановку розділових знаків у складносурядному реченні.
2. Визначення умов, за якими між частинами складносурядних речень ставиться кома, тире, крапка з комою.
3. Опрацювання випадків, коли між частинами складносурядного речення кома не ставиться.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. – К., 1993. – Впр. 307.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення.-К.: Наукова думка, 1983.
2. Загнітко А.П. Український синтаксис: наук.-теор. і навч.-практ. комплекс: У 2-х ч.-К.:ІЗМН, 1996
3. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови: Навчальний посібник.-К.: Либідь, 1995.
4. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
5. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Українська мова: Посібник.-2-е вид.-К.: Либідь, 1996.
6. Нагіна В., Олексенко В., Тихоша В. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для студентів.-Херсон, 2001 р.
7. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
8. Пархонюк Л.М. Складне речення в українській мові.-Тернопіль, 1998.
9. Пентиліук М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
10. Тоцька Н.І. Українська пунктуація: Практикум: Навч.пос.-К.: Вища шк., 1990.
11. Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
12. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
13. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
14. Шульжук К.Ф. Актуальні питання дослідження складного речення/Актуальні проблеми сучасної філології: Мовознавчі студії: Зб.наук.праць Рівненського державного гуманітарного університету.-Рівне, 1999.-Вип.7.
15. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: СКЛАДНОПІДРЯДНЕ РЕЧЕННЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Складнопідрядні речення. Основні ознаки складнопідрядного речення.
2. Кома у складнопідрядних реченнях з простими, складними і складеними сполучниками.
3. Крапка з комою, інші розділові знаки між частинами складнопідрядного речення.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання усних і письмових вправ на постановку розділових знаків у складнопідрядних реченнях.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. – Впр.315, 317.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення.-К.: Наукова думка, 1983.
2. Загнітко А.П. Український синтаксис: наук.-теор. і навч.-практ. комплекс: У 2-х ч.-К.:ІЗМН, 1996
3. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови: Навчальний посібник.-К.: Либідь, 1995.
4. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
5. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Українська мова: Посібник.-2-е вид.-К.: Либідь, 1996.
6. Нагіна В., Олексенко В., Тихоша В. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для студентів.-Херсон, 2001 р.
7. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
8. Пархонюк Л.М. Складне речення в українській мові.-Тернопіль, 1998.
9. Пентиліук М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
10. Тоцька Н.І. Українська пунктуація: Практикум: Навч.пос.-К.: Вища шк., 1990.
11. Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
12. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр.і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
13. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
14. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник.-к., 1996.
15. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
16. Шульжук К.Ф. До питання типології складного речення// Вісник Харківського ун-ту: Творчий доробок Юрія Тевельова і сучасні гуманітарні науки.-Харків, 1999.-№426.
17. Шульжук К.Ф. Синтаксис складного речення.-Рівне, 2000.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: СКЛАДНОПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ З КІЛЬКОМА ПІДРЯДНИМИ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Складнопідрядні речення з кількома підрядними.
2. Розділові знаки у складнопідрядних реченнях з кількома підрядними.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання письмових вправ на постановку розділових знаків у складнопідрядних реченнях з кількома підрядними.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 319.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення.-К.: Наукова думка, 1983.
2. Загнітко А.П. Український синтаксис: наук.-теор. і навч.-практ. комплекс: У 2-х ч.-К.:ІЗМН, 1996
3. Заборна М.С. Порівняльні конструкції в системі складнопідрядного речення української мови.-Тернопіль, 2001.
4. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови: Навчальний посібник.-К.: Либідь, 1995.
5. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
6. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Українська мова: Посібник.-2-е вид.-К.: Либідь, 1996.
7. Нагіна В., Олексенко В., Тихоша В. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для студентів.-Херсон, 2001 р.
8. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
9. Пархонюк Л.М. Складне речення в українській мові.-Тернопіль, 1998.
10. Пентилюк М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
11. Тоцька Н.І. Українська пунктуація: Практикум: Навч.пос.-К.: Вища шк., 1990.
12. Українська мова: Підручник/Т.К.Бурлака, В.О.Горпинич, П.С.Дудик та ін.: За ред. П.С.Дудика.-К.: Вища шк., 1993.
13. Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
14. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр.і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
15. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
16. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
17. Шульжук К.Ф. Актуальні питання дослідження складного речення/Актуальні проблеми
18. Шульжук К.Ф. Синтаксис складного речення.-Рівне, 2000.
19. Юшук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: БЕЗСПОЛУЧНИКОВІ СКЛАДНІ РЕЧЕННЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Безсполучникові складні речення.
2. Кома, крапка з комою, двокрапка, тире у безсполучникових складних реченнях.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання письмових вправ на постановку розділових знаків у безсполучникових складних реченнях.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 322, 323.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дорошенко С.І. Складні безсполучникові конструкції в сучасній українській мові.- Харків, 1980.
2. Загнітко А.П. Український синтаксис: наук.-теор. і навч.-практ. комплекс: У 2-х ч.- К.:ІЗМН, 1996
3. Заборна М.С. Порівняльні конструкції в системі складнопідрядного речення української мови.-Тернопіль, 2001.
4. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови: Навчальний посібник.-К.: Либідь, 1995.
5. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
6. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Українська мова: Посібник.-2-е вид.-К.: Либідь, 1996.
7. Нагіна В., Олексенко В., Тихоша В. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для студентів.-Херсон, 2001 р.
8. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
9. Пархонюк Л.М. Складне речення в українській мові.-Тернопіль, 1998.
10. Пентиліук М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
11. Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
12. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр.і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
13. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
14. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник.-к., 1996.
15. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
16. Шульжук К.Ф. Синтаксис складного речення.-Рівне, 2000.
17. Шульжук К.Ф. Ускладнені сполучникові складні речення з різними видами зв'язку//Укр..мовознавство.-К., 1983.-Вип.11.
18. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: СКЛАДНІ РЕЧЕННЯ ЗІ СПОЛУЧНИКОВИМ І БЕЗСПОЛУЧНИКОВИМИ ЗВ'ЯЗКАМИ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Складні речення зі сполучниковим і безсполучниковими зв'язками.
2. Розділові знаки у реченнях змішаного типу.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання усних і письмових вправ на постановку розділових знаків у реченнях змішаного типу.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

1. Козачук О.Г., Шкуратяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 324, 328.
2. Виписати з художньої літератури 10 речень змішаного типу, пояснити розділові знаки в них.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дорошенко С.І. Складні безсполучникові конструкції в сучасній українській мові.- Харків, 1980.
2. Козачук О.Г., Шкуратяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
3. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Українська мова: Посібник.-2-е вид.-К.: Либідь, 1996.
4. Нагіна В., Олексенко В., Тихоша В. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для студентів.-Херсон, 2001 р.
5. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.- К., 2001.
6. Пархонюк Л.М. Складне речення в українській мові.-Тернопіль, 1998.
7. Пентилюк М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
8. Складні речення з різними видами зв'язку//Укр.мова і літ.в школі.-1987.-№7.
9. Тоцька Н.І. Українська пунктуація: Практикум: Навч.пос.-К.: Вища шк., 1990.
10. Українська мова: Підручник/Т.К.Бурлака, В.О.Горпинич, П.С.Дудик та ін.: За ред. П.С.Дудика.-К.: Вища шк., 1993.
11. Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
12. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр.і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
13. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
14. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
15. Шульжук К.Ф. Синтаксис складного речення.-Рівне, 2000.
16. Шульжук К.Ф. Ускладнені сполучникові складні речення з різними видами зв'язку//Укр..мовознавство.-К., 1983.-Вип.11.
17. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ПРЯМА МОВА І НЕПРЯМА МОВА

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Пряма і непряма мова.
2. Розділові знаки при прямій мові.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання письмових вправ на постановку розділових знаків при прямій мові.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 339, 342, 344.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
2. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Українська мова: Посібник.-2-е вид.-К.: Либідь, 1996.
3. Нагіна В., Олексенко В., Тихоша В. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для студентів.-Херсон, 2001 р.
4. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
5. Пентилюк М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
6. Тоцька Н.І. Українська пунктуація: Практикум: Навч.пос.-К.: Вища шк., 1990.
7. Українська мова: Підручник/Т.К.Бурлака, В.О.Горпинич, П.С.Дудик та ін.: За ред. П.С.Дудика.-К.: Вища шк., 1993.
8. Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
9. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр.і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
10. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
11. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник.-к., 1996.
12. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
13. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: ЦИТАТА

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Цитата. Розділові знаки при цитатах.
2. Лапки при цитатах.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання письмових вправ на постановку розділових знаків при цитатах.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

1. З текстів виписати 10 цитат про українську мову, пояснити розділові знаки.
2. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум. К. 1991 р., с.377, Впр. 565.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дзюбишина Н.Я. про деякі випадки вживання лапок//Укр. мова і літ в шк.-1983.-№2.
2. Довга О. Чи вміємо цитувати//Урок української.-2000.-№8.
3. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. -К., 1993.
4. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Українська мова: Посібник.-2-е вид.-К.: Либідь, 1996.
5. Нагіна В., Олексенко В., Тихоша В. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для студентів.-Херсон, 2001 р.
6. Павленко С.О. Великий світ малих розділових знаків//Укр. мова і літ.в шк.-1990.-№11.
7. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
8. Пентиліук М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
9. Перепада А.І. Деякі складні випадки пунктуації//Укр. мова і літ.в шк.//1975.-№6.
10. Пешак М.М. Чи потрібна крапка після заголовків?//Укр. мова і літ.в шк.-1989.-№9.
11. Тоцька Н.І. Українська пунктуація: Практикум: Навч. пос.-К.: Вища шк., 1990.
12. Українська мова: Підручник/Т.К.Бурлака, В.О.Горпинич, П.С.Дудик та ін.: За ред. П.С.Дудика.-К.: Вища шк., 1993.
13. Українська пунктуація: Метод. пос./За ред. С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
14. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр. і доп.-К.: Наук. думка, 20004.
15. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
16. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник.-к., 1996.
17. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч. посібник.-К.: Вища шк., 2006.
18. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

3. Диктант.
4. Граматичне завдання.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

3. Повторити теоретичні питання до практичних занять.
4. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
–Впр. 336 (III).

ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Тема: СТИЛІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Поняття стилю. Основи виділення стилів мови.
2. Книжні стилі української мови: сфера вживання, функціонування, специфіка мовних засобів.
3. Уснорозмовні стилі літературної мови.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. -К., 1994.
2. Пономарів О.Д. Стилїстика української мови. – К., 1993.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Завдання 1. Заповнити таблицю, дати відповіді на запитання.

Назва стилю	Жанри, в яких стиль реалізується	Сфера вживання	Мовні особливості стилю
-------------	----------------------------------	----------------	-------------------------

- Який розділ мовознавства вивчає стилі сучасної української літературної мови?
- Коли використовується кожен із стилів?
- Від чого залежить стиль наших висловлювань?

Завдання 2. Дібрати приклади (уривки) до книжних стилів мови. Визначити стиль, свою думку обґрунтувати. Визначити адресатів та мету кожного з висловлювань.

Завдання 3. Які стильові ознаки притаманні кожному з речень?

1. Ще не вмерла Україна, і слава, і воля, ще нам, браття молодії, усміхнеться доля (П.Чубинський). 2. Сподіваємося, що високі ухвали надійно втіляться в життя, що ми будемо гарантовані від політичного крутіїства, адже в нас чимало “майстрів”, які вміють живе благородне діло потопити в паперах. Отже, люди, будьмо пильні! (З газети). 3. Стиль — це різновид літературної мови, який визначається сферою вживання та характеризується особливостями у виборі, поєднанні й організації системи мовних засобів (лексичних, граматичних та ін.) (За словником лінгвістичних термінів).

ФОРМИ КОНТРОЛЮ:

1. Перевірка виконання вправ.
2. Усне опитування теоретичного матеріалу.

Тема: КЛАСИФІКАЦІЯ ГОЛОСНИХ І ПРИГОЛОСНИХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Принципи класифікації голосних і приголосних.
2. Класифікація голосних за місцем творення, за ступенем підняття спинки язика, за участю губ при їх творенні.
3. Поділ приголосних за участю шуму і голосу.
4. Класифікація приголосних за способом творення.
5. Поділ приголосних за активним мовним органом.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Тоцька Н.І. Сучасна українська літературна мова: Фонетика, орфоепія, графіка, орфографія. – К., 1981.
2. Пентилюк М.І., Іващенко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
3. Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К., 1996.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Завдання 1. Чим розрізняються з артикуляційного боку такі голосні української мови: [і] - [и], [а] - [о], [і] - [е], [е] - [о], [а] - [у], [у] - [о], [і] - [у].

Завдання 2. Назвіть звуки, які однаково є : не лабіалізовані переднього ряду, але відрізняються ступенем підняття язика; лабіалізовані заднього ряду, але відрізняються ступенем підняття язика.

Завдання 3. Розподіліть усі приголосні віршованого уривку на групи сонорні, шумні (дзвінкі, глухі). Внесіть відповідні приголосні у таблицю. Поясніть, чим розрізняються звуки кожної рубрики. Яких приголосних у цьому тексті найбільше. Текст запишіть фонетичною транскрипцією.

Сонорні	Шумні	
	Дзвінкі	Глухі

Учись!

Учися, мій хлопче, відмінником будь,

Люби і поля, і діброви!

І де б ти не був, де б не жив, не забудь

Своєї української мови.

Володимир Сосюра

ФОРМИ КОНТРОЛЮ:

1. Перевірка виконання вправ.
2. Усне опитування теоретичного матеріалу.

Тема: ОРФОЕПІЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Норми сучасної української вимови. Причини відхилення від орфоепічних норм.
2. Вимова голосних у наголошеній та ненаголошеній позиціях.
3. Вимова окремих приголосних й звукосполучень.
4. Особливості вимови запозичених слів:
 - а) передача приголосних L, G, H, F, Ph, T;
 - б) передача звука j та голосних;
 - в) передача дифтонгів au, ou, ei;
 - г) передача роздільної та злитної вимови приголосних із наступними голосними.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Орфоепічний словник / Укл. М.І.Погрібний. – К., 1984.
2. Словник іншомовних слів / За ред. Л.О.Пустовіт. – К., 2000.
3. Антоненко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо. -К., 1991.
4. Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К., 1996.
5. Українська літературна вимова і наголос: Словник-довідник. – К., 1973.
6. Український правопис /АН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. - 4-те вид., випр. й доп. – К.: Наук.думка, 1993. – С. 98 – 104.
7. Тоцька Н.І. Сучасна українська літературна мова. Фонетика. Орфоепія. Графіка і орфографія: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1995. – С. 107 – 108.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Завдання 1. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993. –Впр. 19 (1).

Завдання 2. Вивчити напам'ять вірш про мову.

Завдання 3.

Запишіть слова іншомовного походження графічно і фонетичною транскрипцією. Порівняйте правопис і вимову слів. На місці крапок поставте транскрипційні позначення звука [e] або сполучення [ie].

Рафа...ль, порть...ра, тра...кторія, Вандрі...с, фа...тон, паці...нт, про...кт, силу...т, ре...стр, абітурі...нт, по...зія, ді...та, пі...тет, барель...ф, ауді...нція, гігі...на, архі...рей, ало...

Завдання 4.

Запишіть слова іншомовного походження графічно і фонетичною транскрипцією. Порівняйте правопис і вимову слів. На місці крапок поставте транскрипційні позначення звука [i] або сполучення [и] відповідно до вимови.

С...лог...зм, с...мпат...чний, пр...м...т...вно, ж...рафа, алж...рський; лог...чний, д...сц...пл...на, реч...тат...в, Амер...ка, Палест...на, Пар...ж, Венец...я, н...г...л...зм, в...мпел, к...пар...с, еп...скоп, Соч..., Ч...каго, Ц...церон, д...зель.

Завдання 5.

Подані слова запишіть фонетичною транскрипцією, на місці крапок вставляючи потрібні транскрипційні знаки.

Ж..рі, параш..т, брош..ра, парф..ми, парф..мерія.

Які помилки трапляються при вимові поданих слів? Які причини цих помилок?

ФОРМИ КОНТРОЛЮ:

1. Перевірка читання зв'язаних текстів з дотриманням правильної вимови усіх звуків.
2. Орфоепічний аналіз слів.
3. Перевірка виконання вправ.

Тема: ОРФОГРАФІЯ. ПРАВИЛА ПЕРЕНОСУ СЛІВ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Перенос частин слів з рядка в рядок. Нетотожність понять „поділ слова на склади” і „перенесення частин слова з рядка в рядок”.
2. Орфографічні правила переносу слів:
 - сполучення дж, дз;
 - апостроф і м'який знак;
 - ініціальні й комбіновані аббревіатури;
 - інші випадки.
3. Технічні правила переносу слів:
 - ініціали, прізвища;
 - скорочені назви одиниць виміру;
 - цифри і граматичні закінчення;
 - умовні скорочення;
 - розділові знаки.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Український правопис /АН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. - 4-те вид., випр. й доп. – К.: Наук.думка, 1993. – С. 58 – 59.
2. Козачук Г.О., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови: Навч. посібник. – 2-ге вид., стер. – К.: Вища шк., 1994. – С. 142 – 143.
3. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – К.: Рад.шк., 2001.
4. Українська мова: Підручник: Ч.1 / Т.К.Бурлака, В.О.Горпинич, П.С.Дудик та ін.; За ред. П.С.Дудика. – К.: Вища шк., 1993. – С. 107 – 108.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Завдання 1.

Прочитайте слова, дотримуючись правильного наголосу. Випишіть ті слова, які можна переносити частинами, і поділіть їх горизонтальними рисками в місцях можливого переносу.

Авіаносець, адресний, аут, байдарка, бджоляний, більярд, брязкіт, відкритий, увійти, вісімнадцять, внук, гейзер, гримнути, гудзик, дванадцятилітній, двосторонній, двохсотлітній, дюйм, дюнний, заклад, зшити, вирій, кийок, клей, мимохідь.

Завдання 2.

Поділіть слова вертикальними рисками в тих місцях, де можливий перенос. Назвіть технічні правила переносу.

І.С.Нечуй-Левицький, Панас Мирний, проф. Гончаренко, академік І.К.Білодід, Михайло Панасович Стельмах, І.К.Карпенко-Карий (Тобілевич), 1980 р., 50 кг, 200 га, 47 см, 3-й, 7-го, вид-во «Український письменник», ф-т, тов-во, повість «Бригантина», і под., та ін.

Завдання 3.

Прочитайте виразно вірш. Поділіть слова на склади і поясніть можливість переносу частин кожного слова. Простежте, чи збігаються межі поділу на склади і переносу. З'ясуйте причини розходження між ними.

З народного напившись джерела,
Як із Дніпра бере веселка воду,

Співай йому, що мінить лик землі,
Що справедливості несе закони,

О рідна пісне, знову ти прийшла
До матері й до батька – до народу.

Хай сяє мир у тебе на чолі,
Але готова будь до оборони!

О пісне! Від народу кров і плоть
Ти узяла, щоб лиш йому служити,
Тебе ніхто не може побороть,
Бо вільний дух твій – правдою повитий.

М.Рильський

Завдання 4. Скласти опорний конспект з теоретичного питання № 1. З'ясуйте різницю у поняттях «поділ слова на склади», «поділ слова на морфеми», «перенос слова». Доберіть по 10 слів, що ілюструють названі поняття.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ:

1. Перевірка виконання вправ.
2. Перевірка конспекту.

Тема: БУДОВА СЛОВА І СЛОВОТВІР

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Значущі частини слова (морфеми), їх роль у слові.
2. Поняття основи слова.
3. Правопис префіксів пре-, при-, прі-.
4. Правопис префіксів з-, роз-, без-, воз-.

РОБОТА В АУДИТОРІЇ:

1. Виконання вправ на правопис префіксів.
2. Морфемний та словотворчий аналіз слів.
3. Написання протоколу.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. -К., 1993. –Впр. 94, 102.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Головач А.С. Зразки оформлення документів: Для підприємств і громадян. – Донецьк, 1997.
2. Коваль А.П. Культура ділового мовлення. –К., 1982.
3. Основи мовної культури у сфері ділового спілкування: Навчальний посібник /Упорядник М.В. Бухтій, Херсон, 1996.
4. Паламер Л.М., Кацавець Г.М. Мова ділових паперів: Практичний посібник, -К., 1994.

Тема: СПОСОБИ СЛОВОТВОРУ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Основні способи словотвору сучасної української літературної мови.
2. Морфологічні способи:
 - суфіксальний;
 - префіксальний;
 - суфіксально-префіксальний;
 - безафіксний;
 - основоскладання;
 - аббревіація.
3. Неморфологічні способи:
 - морфолого-синтаксичний (перехід одних частин мови і інші);
 - лексико-синтаксичний (злиття словосполучень у слова);
 - лексико-синтаксичний (зміна значення слова).

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Українська мова: Підручник: Ч.1 / Т.К.Бурлака, В.О.Горпинич, П.С.Дудик та ін.; За ред. П.С.Дудика. – К.: Вища шк., 1993. – С. 195 – 201.
2. Сучасна українська літературна мова: Підручник / М.Я.Плющ, П.С.Бевзенко, Н.Я.Грипас та ін.; За ред. М.Я.Плющ. – 3-тє вид., стер. – К.: Вища шк., 2001. – С. 160 – 165.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Завдання 1.

Визначте спосіб словотвору.

Безпомилковий, прабатьки, передрук, перестук, пересмішки, якнайдетальніше, небезгрішний, ірреальний, привокзальний, аморальний, безземельний, антитіло, антициклон.

Завдання 2. Скласти тести з теми «Способи словотвору».

Завдання 3.

Розшифруйте аббревіатури і поясніть, як вони утворилися.

Вуз, профспілка, ХДУ, НТР, завмаг, філфак, загс, санінспектор, райбаза.

Завдання 4.

Від поданих слів утворіть похідні лексико-семантичним способом. Складіть з ними речення.

Дніпро (ріка), перемога (подолання ворога), перець (рослина), голова (людини).

Завдання 5.

Доберіть і введіть у контекст слова, утворені неморфологічними способами (по 2 приклади на кожен спосіб).

ФОРМИ КОНТРОЛЮ:

1. Перевірка виконання вправ.
2. Перевірка складених самостійно тестів.

Тема: РІД І ЧИСЛО ІМЕННИКІВ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Значення і граматичне вираження категорії роду іменника
2. Поняття про іменники спільного роду
3. Правила визначення роду невідмінюваних іменників
4. Хитання в роді іменників
5. Поняття про категорію числа іменника та засоби її вираження
 - а) Іменники, що мають форму однини і множини
 - б) Іменники, що вживаються тільки в однині
 - в) Іменники, що вживаються тільки в множині

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1991. – С. 120-121.
2. Матвіяс І. Г. Іменник в українській мові. – К.: Радянська шк., 1974. – С. 12-22, 25-41.
3. Український правопис /АН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. - 4-те вид., випр. й доп. – К.: Наук.думка, 1993.
4. Волох О.Т. та ін. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис. – К.: Вища шк., - С. 35-43.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Завдання 1. Визначте, до якого роду належать іменники; обґрунтуйте свою відповідь. Назвіть іменники, що не мають роду, і поясніть чому.

Сад, лебідь, озеро, соболю, хлопчисько, бідолаха, ворон, сорока, Альпи, Тбілісі, Баку, Київ, Москва, особа, ніж, Петро, топориче, снігур, ластівка, леді, депо, сучасниця, сучасник, староста, вовк, вовчиця, поет, поетеса, ножище, глина, змії, свекор, свекруха, Даниленко, Кравчук.

Завдання 2. Назвіть загальним іменником жінку на посаді директора, бригадира, доцента, токаря, машиніста, судді, учителя, арбітра, перекладача, артиста, скрипаля, доктора, диктора, архітектора, секретаря.

Завдання 3. Користуючись «Словником української мови» (в 11-ти т.), визначте до якого роду належать іменники:

Тюль, кафе, туш, вуаль, рагу, неп, вовчице, піаніно, візаві, путь, в'язь, рандеву, шимпанзе, жираф, какаду, інтерн'ю, ампула, аташе, Токіо, кепі, шосе, оченя, Хельсінкі, заїка, білоручка, кір.

Завдання 4. З наведених іменників випишіть ті, що мають: а) лише форму однини; б) лише форму множини.

Право, гори, сонце, фосфор, вітер, Петро, степи, хліб, ревнощі, танці, Полтава, щастя, надра, ножиці, листопад, вила, камінь, роздоріжжя, четвер, століття, обличчя, міжгір'я, терези, васильки, асфальт.

Завдання 5. Скласти анотацію до монографії Матвіяс І. Г. Іменник в українській мові. – К.: Радянська шк., 1974. – С. 12-22, 25-41.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ:

1. Перевірка виконання вправ.
2. Перевірка анотації до монографії Матвіяс І. Г. Іменник в українській мові. – К.: Радянська шк., 1974. – С. 12-22, 25-41.

Тема: ПРАВОПИС СКЛАДНИХ СЛІВ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Творення складних слів
2. Написання складних іменників разом і через дефіс
3. Написання складних прикметників разом, окремо і через дефіс.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Український правопис /АН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. - 4-те вид., випр. й доп. – К.: Наук.думка, 1993.
2. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта, 1994. – С. 82-84
3. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1991. – С. 81-84.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Завдання 1. Від поданих словосполучень утворіть, де можливо, складні слова; перевірте правопис за «Орфографічним словником»; поясніть написання.

Висока кваліфікація, добувати сіль, подібний до м'яча, культура і побут, історія і етнографія, північний схід, обернена пропорція, рожевий і золотий, Біла Церква, двадцять чотири поверхи, чітко виражений, ломити камінь, скло і бетон.

Завдання 2. Запишіть слова за правилами правопису; поясніть їх написання.

Авто/транспорт, радіо/локатор, інженер/електрик, сільсько/господарський, складно/скорочені, складно/підрядне, псевдо/науковий, віце/адмірал, місто/герой, ясно/зелений, Індок/(К, к)итай, квітка/лілія, жовто/гарячий, машино/ремонтний, Велика (В, в)ведмедичка, Аму (Д, д)ар'я, Софіївська (Б, б)орщагівка, (В, в)іницькі (С, с)тави, Кірово/град, (Я, я)сна (П, п)оляна, південно/слов'янський, давньо/руський, дев'яти/процентний, контрольнo/вимірювальний, пів/коло, пів/вагона, лісо/степ, східно/сибірський, (Л, л)івобережна (У, у)країна.

Завдання 3. Продовжіть ряди складних слів, поставте наголос. Правопис перевірте за «Орфографічним словником».

Авто-: автограф, автокар...

Багато-: багатoverстатник...

Бібліо-: бібліографія...

Біл-: Білгород-Дністровський, білоручка...

Вело-: велокоманда, вело мотокрос...

Воєнно-: воєнно-стратегічний...

Віце-: віце-консул...

Грам-: грам-калорія...

Гідро-: гідростанція...

Дорож-: дорожньо-мостовий...

Екс-: екс-міністр...

Електро-: електропила...

Житло-: житлоуправління, житлово-побітовий...

Завдання 4. Дібрати навчальні тексти з орфограмами «Правопис складних іменників і прикметників».

Форми контролю:

1. Перевірка виконання вправ.
2. Перевірка знання теоретичного матеріалу на основі самостійно дібраних навчальних текстів.

Тема: СКЛАДНІ ВИПАДКИ НАГОЛОШЕННЯ І ВІДМІНЮВАННЯ ЧИСЛІВНИКІВ ТА ЗАЙМЕННИКІВ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ:

1. Наголошення складних числівників на –дцять
2. Особливості вживання прийменників при особових займенниках у непрямих відмінках
3. Вживання початкового (епентетичного) **н** у непрямих відмінках особових займенників *він, вона, воно, вони*

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1991. – С. 159-160.
2. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта, 1994. – С. 123-124
3. Волох О.Т. та ін. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис. – К.: Вища шк., - С. 114-116.
4. Український правопис /АН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. - 4-те вид., випр. й доп. – К.: Наук.думка, 1993.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Завдання 1. Запишіть цифрові назви слова, поєднавши їх з іменниками. Поставте наголос. Визначте числівники, у яких при відмінюванні змінюється наголос.

11, 391, 69, 14, 17, 1/5, 0,75, 2,6, 1295.

Завдання 2. Займенники, що в дужках, поставте в потрібному відмінку і випишіть у дві колонки словосполучення: 1) із займенниками, що не мають початкового **н**; 2) із займенниками, що мають початкове **н**.

Спитав у (він), передав через (вони), глянув (вона) у вічі, прийшла до (вона), перед (він), люблю (вони), сміявся з (вони), бачилась із (вона), збудив (вона), згадав про (він), надіявся на (вони), допоможу (вона), в'ється над (воно), зв'язок з (вони), усміхнувся до (він), звільнили (воно), переказала через (вона).

Завдання 3. Скласти кросворд до теми «Числівник».

Завдання 4. Законспектувати статтю Кравець М. Відмінювання, правопис, вживання займенника у мовленні // Диво слово. – 2005 – № 3. – с. 24-25.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ:

1. Перевірка виконання вправ з теми.
2. Усне опитування теоретичного матеріалу.

Тема: ПОРЯДОК СЛІВ У ПРОСТОМУ РЕЧЕННІ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Речення як основна одиниця синтаксису. Основні ознаки речення.
2. Структурно-семантичні типи речень.
3. Синтаксис простого речення. Члени речення.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

1. Поділити текст на речення; поставити розділові знаки.

Якось узимку я поглянув у вікно і застиг від несподіванки знадвору на гіллі горобини гойдався красивий сірий птах і я здогадався то дрізд горобинник він ласував примороженими плодами затамувавши подих я стежив за кожним його рухом одне мені несподобалось як дрізд не по-хозяйськи розтринькував ягоди одну

Проковтне іншу на землю кине Аж згодом я зрозумів чому дрізд це робив у лютому коли сонце пригріло і сніг розтав ягідки з'явилися на світ цілі-цілісінькі наче щойно з гілки зірвані значить дрізд-горобинник не смітив ними він ощадно тримав їх у снігу аби було що їсти й весною розумна пташка (за К.Наріжним).

2. Визначити типи речень за структурними ознаками граматичної основи.

Людська творчість – це найбільша мука (М.Рильський). Хіба є хто на землі крилатіший за людину (О.Гончар). Меду від диких бджіл у Великому лузі добували багато. Нелегко, мабуть, було козакам уперше перетнути бурхливі потоки Дніпра (А.Кащенко) Український люд ще добре пам'ятав славу своїх заступників і оборонців волі- запорожців (А.Кащ.) Помолюся Господові серцем самотнім (Т.Шевченко). І мене в сім'ї великій, в сім'ї вольній, новій. Не забудьте пом'янути незлимтихим словом (Т.Шевченко)

3. Вправа 241 – Пракрикум з української мови І.П.Ющук. К.: Освіта –2000р.

4. Визначити граматичну основу в кожному реченні. Охарактеризувати члени речення та порядок слів у реченнях.

Ось вирушають полки Богдана Хмельницького на історичні битви 1648 року до Жовтих Вод і Корсуня. Яких пісень співали тоді козаки. По всій Україні лунали “За світ встали козаченьки”, “На городі верба рясна”, “Прилетіла зозуленька” та численні інші. Їх склала Маруся Чурай із Полтави. Батька її, Гордія Чурая, стратили у Варшаві.

Горпина Чурайха з дочкою Марусею жили бідно. Та слава про красу і талант Марусі ішли по всій Україні. Не один козак мріяв про неї. Але вона все своє любляче серце по краплині сточила в неперевершені пісні. Три віки еднають нас з піснями Марусі Чурай. Три віки любові подарувала дувчина людям. А попереду – вічність, бо велика любов і велика творчість – невмирущі.

ФОРМА КОНТРОЛЮ:

1. Перевірка вправ.
2. Усні опитування теоретичного матеріалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арполенко Г.П., Забеліна В.П. Структурно-семантична будова речення в сучасній українській мові.-К.: Наук.думка, 1982.
2. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення.-К.: Наукова думка, 1983.
3. Дудик П.С. Синтаксис словосполучення і простого речення.-К.: Наук.думка, 1975.
4. Загнітко А.П., Вінтонів М.О. Домрачева І.Р. Український практичний синтаксис: Навчальний посібник для самостійної роботи.-Донецьк: ТОВ ВКБ «БАО», 2004.
5. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення.-К.: Вища шк., 1986.
6. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
7. Павленко С.О. Великий світ малих розділових знаків//Укр..мова і літ в школі.-1990.-№11.
8. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
9. Пентиліук М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
10. Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
11. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр.і доп.-К.: Наук.думка, 2004.
12. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
13. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник.-к., 1996.
14. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
15. Юшук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

Тема: УТОЧНЮЮЧІ СЛОВА ТА ЗВОРОТИ І РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ ПРИ НИХ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ.

1. Уточнюючі слова та звороти.
2. Розділові знаки при уточнюючих словах і зворотах.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Завдання 1.

Виділити уточнюючі члени речення.

На околиці села біля самого байраку живе Йосип Вихор. Сонце заходило червоно на вітер. Повкривавши дітей, Олена підійшла до печі, щоб розпочати свій звичайний трудовий день тобто варити, прати, доїти корову... Десь за річкою був болотний бугай, в осоках покажувала час від часу качка. Улас слухав розповідь діда, але думками був дома там за Бєвою горою. Хлопець досить успішно склав екзамен з усіх предметів у тому числі з укр. мови. Десь далеко у чорному яру шуміли весняні води. Тимко був переконаний, що там тобто на фронті усе не так, як тут, що там усе по – іншому (Т.Тютюнник, "Вир").

Завдання 2.

Поставити розділові знаки, їх при уточнюючих . словах.

В льоху аж у найдальшому кутку за діжкою ящик з-під набоїв. Над порогами там де зустрічається холодний потік з хатнім теплом клубки білої пари. А під лісом край дороги либонь курінь мріє. А барвінок притоптаний, коло тину засихає в'яне. У балках на польовому стані серед поля і на хуторі чорніли сліди недавнього бомбардування. А там за річкою сплелися парубочі дзвінки розгонисті, гарячі голоси. Додому в робочий гуртожиток Лука йшов через чорну ніч.

Завдання 3. Вправа 262. І.П. Ющук Практикум з укр. мови.

Завдання 4. Скласти і записати речення з уточнюючими членами, які приєднувались би словами: навіть, або, головним чином, тобто, а саме, у тому числі особливо.

Завдання 5. Скласти і записати речення, використовуючи словосполучення в ролі уточнюючих обставин.

Десь за обрієм; несподівано; один за одним; до схід сонця; з великою радістю; біля самої води.

Завдання 6.

Прочитайте речення, знайдіть уточнюючі члени; визначте, який член речення уточнюється; поясніть розділові знаки.

1. Грек відповідав коротко, крізь зуби, чекаючи, коли той скаже те, основне, задля чого й розпочав оцю розмову. 2. Небо над головою було прозоре, голубуватого відтінку, схоже па ріку в повінь. 3. За хвилину машина повернула на бруківку, що вела до Десни, до паромної переправи. 4. Йшли лугом, понад мілким озерцем, де трави й лоза вилягли в один бік. 5. Стежечка повела їх угору, між піщані кучугури, порослі лозами й молоденькими, років чотири тому посадженими, соснами. 6. Замислившись, мало не поставив себе на Лінине місце... (З тв. Ю.

Мушкетика). 7. А я тут почуваю, як вливається в душу звідти, з тих лісів, від тих снігів білих, світло-рожева смуга і стає тепло й затишно па душі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арполенко Г.П., Забеліна В.П. Структурно-семантична будова речення в сучасній українській мові.-К.: Наук.думка, 1982.
2. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення.-К.: Наукова думка, 1983.
3. Дудик П.С. Синтаксис словосполучення і простого речення.-К.: Наук.думка, 1975.
4. Загнітко А.П., Вінтонів М.О. Домрачева І.Р. Український практичний синтаксис: Навчальний посібник для самостійної роботи.-Донецьк: ТОВ ВКБ «БАО», 2004.
5. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення.-К.: Вища шк., 1986.
6. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
7. Павленко С.О. Великий світ малих розділових знаків//Укр..мова і літ в школі.-1990.-№11.
8. Пазяк О.М., Серб енська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
9. Пентиліук М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
10. Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
11. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр.і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
12. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
13. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник.-к., 1996.
14. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
15. Юшук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ:

- 1.Перевірка виконання вправ.
- 2.Усне опитування теоретичного матеріалу.

Тема: ЗАМІНА ПРЯМОЇ МОВИ НА НЕПРЯМУ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Заміна прямої мови на непряму. Зміна у постановці розділових знаків при такій заміні.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вправа. *Замінити пряму мову непрямою, простежити зміни у постановці розділових знаків при такій заміні:*

1. *У народі говорять: „Учитися завжди в пору”.*
2. *„Оцінювати чиєсь життя - це, мабуть, найпростіше,”- сказала Лукія...(Гончар)*
3. *„Чому не починають мітингу?”- запитав хтось.*
4. *„Ти звідки?”- запитав Черниш Козакова.*

Вправа 563. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум. К., 1991 р., с.376.

Вправа. *Випишіть із художньої літератури 5-6 речень з прямою мовою та поясніть вжиті розділові знаки.*

ФОРМИ КОНТРОЛЮ:

- 1.Перевірка виконання вправ.
- 2.Усне опитування теоретичного матеріалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арполенко Г.П., Забеліна В.П. Структурно-семантична будова речення в сучасній українській мові.-К.: Наук.думка, 1982.
2. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення.-К.: Наукова думка, 1983.
3. Дзюбишина Н.Я. про деякі випадки вживання лапок//Укр.мова і літ в шк.-1983.-№2.
4. Дудик П.С. Синтаксис словосполучення і простого речення.-К.: Наук.думка, 1975.
5. Загнітко А.П., Вінтонів М.О. Домрачева І.Р. Український практичний синтаксис: Навчальний посібник для самостійної роботи.-Донецьк: ТОВ ВКБ «БАО», 2004.
6. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення.-К.: Вища шк., 1986.
7. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
8. Павленко С.О. Великий світ малих розділових знаків//Укр..мова і літ в школі.-1990.-№11.
9. Пазяк О.М., Серб еньська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
10. Пентилюк М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
11. Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
12. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр.і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
13. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
14. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник.-к., 1996.
15. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
16. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

Тема: ДІАЛОГ

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ.

1. Діалог.
2. Розділові знаки при діалозі.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ.

Вправа

Запишіть діалоги у рядок. Поясніть вжиті при цьому розділові знаки.

ГУСИ

1. Мамо, не заважайте мені. Я готуюся і гуси пасу.

— Нащо тобі ці гуси? Готуйся до інституту. Десять класів за плечима, а вона, як дитя: гуси пасу... Поріжу їх до ноги, Маринко.

— Оця розкрилена квокче.

— Не забивай тим голову!

— А ви таки підсипте — гусенята будуть.

— То вже не твоє діло! Нехай вони — мені... Гусятини в місто привезу.

— Ви думаєте, мамо, забуду, як гуси пасла?

— Потрібні вони тобі!...

— А ви про Івасика – Телесика знаєте?

— Казка...

— То нащо ви мою казку проганяєте?

— Ну й молодь пішла!...

2. — Мамочко, як гарно! — скрикнув Павлусь.

— Що тобі синку? — заклопотано вбігла мама з другої кімнати.

— Мамо! Ах який дощик теплесенький, сонце, весна!

— Еге-ге, це ти, синку, бачу заснув? Де там та весна, де сонечко! Дощ, грязюка — нема ще весни, синку!

— Буде, мамо, буде, мені крапельки скали.

— Крапельки? Де ти був, синку, що вони тобі казали.

— Скрізь: під землею був, під водою, у хмарках був.

— Еге-ге, та то ти, бачу, синку, заснув під дощик!

Вправа

Запишіть текст із прямою мовою у вигляді діалогу.

1. «Оце і є мій дідусь! — погордливо мовив хлоп'як. — Він так любив мене, і я його теж». — «А як величали твого дідуся?» — «Остапом Якубовичем. Дідусів тато, Якуб Несторович, був засланий у Сибір разом із своїм батьком — Нестором Лукичем, бо удвох відмовилися свідчити на користь панові...» — «Звідки це тобі відомо? — неабияк подивувала дитяча обізнаність родовідної історії. — Очевидно, тато розповів?» — «Про це я довідався в дідуся», — з погордою відповів онук...

2. Якість на схилі літ до баби Ліксандри приїхали музейники,

щоб придбати пікну діжу. «Хай ще побуду, —відказала вона гостям. —Про неї в мене особливі спогади». — «Для чого вона вам, усе одно хліб не печете...» — «То дарма, що не печу, але без неї осиротиться хата. Ось як помру, тоді й заберете».

Вправа

Складіть ділог на одну із запропонованих тем.

1. Ким ми будемо завтра?
2. У чому суть сучасної системи освіти?
3. Що дає людині усвідомлення належності до своєї нації?
4. Чи потребують модернізації традиційні моральні цінності?

ФОРМА КОНТРОЛЮ:

1. Перевірка домашнього завдання.
2. Усне опитування теоретичного матеріалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арполенко Г.П., Забеліна В.П. Структурно-семантична будова речення в сучасній українській мові.-К.: Наук.думка, 1982.
2. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення.-К.: Наукова думка, 1983.
3. Дудик П.С. Синтаксис словосполучення і простого речення.-К.: Наук.думка, 1975.
4. Загнітко А.П., Вінтонів М.О. Домрачева І.Р. Український практичний синтаксис: Навчальний посібник для самостійної роботи.-Донецьк: ТОВ ВКБ «БАО», 2004.
5. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення.-К.: Вища шк., 1986.
6. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
7. Павленко С.О. Великий світ малих розділових знаків//Укр..мова і літ в школі.-1990.-№11.
8. Пазяк О.М., Серб енська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум.-К., 2001.
9. Пентилюк М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
10. Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
11. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні, Ін-т української мови.-4-те вид., випр.і доп.-К.: Наук.думка, 20004.
12. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису.-К.: Либідь, 2004.
13. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник.-к., 1996.
14. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч.посібник.-К.: Вища шк., 2006.
15. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.

ЗАЛКОВІ ПИТАННЯ (Для студентів заочної форми навчання)

1 модуль

1. Українська мова серед інших слов'янських мов.
2. Національні риси української мови на всіх мовних рівнях.
3. Загальна характеристика норм української літературної мови.
4. Відображення звуків мови на письмі.
5. Класифікація голосних і приголосних фонем.
6. Поняття про фонетичну транскрипцію.
7. Український наголос.
8. Основні правила складоподілу в українській мові.
9. Ненаголошені /є/, /и/, /о/ в різних морфемах.
10. Історичні чергування голосних звуків. Найдавніші чергування. Звук /а/ з етимологічного /о/.
11. Чергування приголосних. Зміни приголосних при словотворенні.
12. Правила вживання м'якого знака та апострофа. Сполучення літер *йо,ьо*.
13. Подвоєння і подовження приголосних.
14. Спрощення в групах приголосних, їх вимова.
15. Уподібнення приголосних за дзвінкістю (глухістю, твердістю), м'якістю, способом і місцем творення.
16. Норми сучасної української вимови. Вимова голосних і приголосних.
17. Вимова слів іншомовного походження.
18. Графіка української мови. Український алфавіт. Нелітерні графічні засоби писемної мови.
19. Орфографія. Принципи українського правопису.
20. Правила вживання великої літери.
21. Правопис прізвищ, імен, по-батькові.
22. Правопис географічних назв.
23. Правопис слів іншомовного походження. Правопис *и, і, ї, є, е*.
24. Правопис прізвищ та географічних назв іншомовного походження.
25. Правила переносу слів. Перенос частин слова з рядка в рядок. Загальні правила переносу. Технічні правила переносу.
26. Будова слова і словотвір. Способи словотвору.
27. Значущі частини слова, їх роль у слові. Основа слова.
28. Правопис префіксів з *-*, *роз -*, *без -*, *пре -*, *при-*, *прі-*.

2 модуль

1. Іменник. Рід і число іменників.
2. Написання складних іменників разом і через дефіс.
3. Поділ іменників на відміни і групи за системою відмінкових закінчень. Особливості відмінювання і правопис відмінкових закінчень іменників I відміни.
4. Особливості відмінювання і правопис закінчень іменників II відміни.
5. Особливості відмінювання і правопис відмінкових закінчень іменників III, IV

відмін.

6. Відмінювання іменників, які перебувають поза відмінами.
7. Граматичний зв'язок незмінюваних іменників та ініціальних аббревіатур з іншими словами в реченні.
8. Прикметник. Поділ прикметників на групи за значенням.
9. Вищий і найвищий ступені порівняння.
10. Поділ прикметників на групи за типами змінювання.
11. Особливості вживання повних і коротких форм прикметників.
12. Написання прикметників разом і через дефіс.
13. Числівник. Розряди числівників за значенням і будовою. Зв'язок числівників з іменниками.
14. Відмінювання і правопис простих, складних і складених числівників. Правильне наголошування числівників.
15. Займенник. Розряди займенників.
16. Відмінювання і правопис займенників.
17. Творення і правопис заперечних та неозначених займенників.
18. Прийменники при особових займенниках у непрямих відмінках.
19. Дієслово. Поділ дієслів на дієвідміни.
20. Дієвідмінювання дієслів. Правопис особових закінчень дієслів I, II дієвідмін.
21. Дієприкметник, творення і правопис дієприкметників.
22. Написання Н і НН у суфіксах дієприкметників і прикметників.
23. Дієприслівник. Творення і правопис дієприслівників.
24. Прислівник. Особливості творення прислівників.
25. Написання прислівників разом і через дефіс.
26. Правопис прислівникових сполучень.
27. Написання НЕ, НІ у прислівниках.
28. Службові слова. Службова функція прийменників.
29. Правопис складних прийменників разом і через дефіс. Написання складних прийменників окремо.
30. Службова функція сполучників. Правопис складних і складених сполучників.
31. Роль наголосу у розмежуванні сполучників і однозвучних з ними слів, що належать до інших частин мови.
32. Написання часток разом, через дефіс і окремо.
33. Написання часток НЕ, НІ з різними частинами мовами.
34. Правопис вигуків, звуконаслідувальних слів.

3 Модуль

1. Словосполучення, смислові відношення, типи підрядного зв'язку.
2. Речення та його інтонаційне оформлення.
3. Типи речень за комунікативним призначенням.
4. Порядок слів у простому реченні.
5. Просте двоскладне речення.
6. Головні члени речення, їх типи і способи вираження.
7. Тире між підметом і присудком.
8. Другорядні члени речення, їх типи і способи вираження.

9. Прикладка як різновид означення. Дефіс і лапки при прикладці.
10. Односкладні речення. Типи односкладних речень. Неповні речення.
11. Тире на місці пропущеного члена речення.
12. Однорідні члени речення. Кома і крапка з комою між однорідними членами.
13. Однорідні і неоднорідні означення. Узагальнюючі слова при однорідних членах речення.
14. Відокремлені другорядні члени речення. Розділові знаки при відокремлених означеннях і прикладках.
15. Відокремлені обставини, розділові знаки при відокремлених обставинах. Відокремлені додатки.
16. Уточнюючі слова та звороти і розділові знаки при них.
17. Звертання, його значення, способи вираження. Розділові знаки при звертанні.
18. Вставні слова, словосполучення та речення. Розділові знаки при вставних словах і словосполученнях.
19. Вставні речення. Розділові знаки при вставних і вставлених реченнях.
20. Розділові знаки при вигуках.

4 Модуль

1. Складне речення як синтаксична одиниця.
2. Складносурядні речення. Кома, крапка з комою і тире у складносурядних реченнях.
3. Складнопідрядні речення. Кома у складнопідрядних реченнях з простими, складними і складеними сполучниками. Крапка з комою, інші розділові знаки між частинами складнопідрядних речень.
4. Перехідні випадки між сурядністю і підрядністю.
5. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. Розділові знаки у складнопідрядних реченнях з кількома підрядними.
6. Супідрядність і послідовна підрядність.
7. Безсполучникові складні речення. Кома, крапка з комою, тире, двокрапка у безсполучникових складних реченнях.
8. Складні речення зі сполучниковим і безсполучниковим зв'язками. Розділові знаки у реченнях змішаного типу.
9. Пряма і непряма мова. Розділові знаки при прямій мові.
10. Заміна прямої мови на непряму. Зміни у постановці розділових знаків при такій заміні.
11. Діалог. Розділові знаки при діалозі.
12. Цитата. Розділові знаки при цитатах. Лапки при цитатах.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Загнітко А.П. Основи функціональної морфології української мови.-К., 1991.
2. Безпояско О.К. Іменні граматичні категорії. - К., 1991.
3. Блик О.П. Фонетика. Орфоепія. Графіка. Орфографія.-К., 1988.
4. Бондар О. Система голосних фонем української мови//Записки з українського мовознавства.-Одеса, 2005.
5. Бондар О.І. Лінгвістична категорія часу як відображення реального часу //Мовознавство. – 1986. - №2
6. Бондаренко О.А. Українська мова. -К., 1991.
7. Вербовий М. В. Прислівники із суфіксами –ма, -ми, -мо в історії української мови //Мовознавство. – 1986. -№2
8. Вихованець І. Р. Семантико-синтаксичні параметри прийменника //Мовознавство. – 1986. - №6
9. Вихованець І., Городенська К. Теоретична морфологія української мови.-К., 2004.
10. Вихованець І.Р. Прийменникова система української мови.-К., 1980.
11. Вихованець І.Р. Система відмінків української мови.-К.,1987.
12. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення.-К.: Наукова думка, 1983.
13. Волох О.П. та ін. Сучасна українська мова.- К., 1989.
14. Волох О.Т. та інші. Сучасна українська літературна мова. – К., 1989.
15. Ганич Д.І., Олійник І. С. Словник лінгвістичних термінів. – К., 1985.
16. Глазова О.П. Українська пунктуація: Навчальний посібник.-Харків. Веага: «Ранок», 2004.
17. Глібчук Н. Погляди О.Курило на систему фонем української мови//Мовознавство.- 1998.-№6.
18. Головащук С.І. Словник наголосів.-К., 2003.
19. Головащук С.І. Словник-довідник з правопису та слововживання. -К., 1989.
20. Горпинич В.О. Українська морфологія.- Дніпропетровськ: ДДУ, 2000.
21. Грищенко А.П. Мацько Л.І., Сучасна українська літературна мова. – К., 1997.
22. Гузар О. Правописний стандарт української мови: Історія та реалії/ Вісник Львівського університету.-Львів, 2004.
23. Доленко М.Т. та ін. Сучасна українська мова. - К., 1996.
24. Дорошенко С.І. Складні безсполучникові конструкції в сучасній українській мові.- Харків, 1980.
25. Дубовик С.Формування граматичних навичок: функціональна орієнтація // Диво слово.-1998.-№6.-с.29-31.
26. Жовтобрюх М.А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. – Ч.1. – К., 1972.
27. Загнітко А.П. Позиційна модель речення і валентність дієслова//Мовознавство . – 1994. - №2-3
28. Загнітко А.П. Система і структура морфологічних категорій сучасної української мови (проблеми теорії).-К., 1993.

29. Загнітко А.П. Теоретична граматика української мови. Морфологія.- Донецьк, 1996.
30. Загнітко А.П. Український синтаксис: наук.-теор. і навч.-практ. комплекс: У 2-х ч.- К.:ІЗМН, 1996.
31. Задорожний В. Б Про причину постійної наголошуваності префікса ви- в дієсловах доконаного виду //Мовознавство. – 2003. - №4
32. Задорожній В. Кличний відмінок іменників на –ець у сучасній українській мові//Дивослово.-2005.-№3.-с.39-42.
33. Заборна М.С. Порівняльні конструкції в системі складнопідрядного речення української мови.-Тернопіль, 2001.
34. Калько М.І. Видова неоднорідність дієслів як вияв взаємодії категорії виду з їх лексичним значенням //Мовознавство. – 1990. - №2
35. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови: Навчальний посібник.-К.: Либідь, 1995.
36. Карпенко Ю.О. Ще раз про критерії виділення частин мови // Мовознавство. – 2001. - №3
37. Карпенко Ю.О. Фонетика і фонологія сучасної української літературної мови. – Одеса, 1996.
38. Кащук А.Г. Уподібнення і розподібнення приголосних//Українська мова і література в школі.-1968.-№9.
39. Козачук Г. Українська мова для абітурієнтів. — К.: Вища шк., 2005.
40. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум. -К., 1993.
41. Козачук О.Г., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. –К., 1993.
42. Коструба П.П. Фонологічна система української літературної мови. Чергування фонем і його функції.-К., 1969.
43. Кравець М. Відмінювання, правопис, вживання займенника у мовленні//Дивослово.- 2005.-№3.-С.24-26.
44. Кубрякова О.С. Словотвірні процеси при транспозиції прикметників у прислівники // Мовознавство. – 1985. - №6
45. Курносова Н.О. Про знаковий статус вигуків //Мовознавство. – 1990. - №2.
46. Кучеренко І. К. Теоретичні питання граматики української мови. Морфологія.- Вінниця,2003.
47. Лобода В.В., Скуратівський А.В. Українська мова в таблицях. -К., 1993.
48. Лукінова Т.Б. Числівники в слов'янських мовах.- К.,2000.
49. Мацько Л.І. Інтер'єктиви в українській мові.-К., 1981.
50. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Українська мова: Посібник.-2-е вид.-К.: Либідь, 1996.
51. Мацько М.І., Мацько О.М., Сидоренко О.М. Українська мова: Навчальний посібник.-Донецьк, 2003.
52. Микитин М.Л. Формування орфоепічних норм української літературної мови/Мовознавство.-1996.-№1.
53. Мірченко М.В. Структура синтаксичних категорій.-Луцьк, 2001.
54. Нагіна В., Олексенко В., Тихоша В. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для студентів.-Херсон, 2001 р.
55. Нечволод Л.І. Сучасний український правопис. - Донецьк: СПД ФО,2005
56. Німчук В.В. Дещо про графіку і правопис як елементи етнічної

- культури/Мовознавство.-1991.-№ 3.
- 57.Ожоган В. Займенникові слова у граматичній структурі сучасної української мови.- К.,1997.
- 58.Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум. – К., 2001.
- 59.Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум. – К., 2001.
- 60.Пархонюк Л.М. Складне речення в українській мові.-Тернопіль, 1998.
- 61.Пентилюк М.І., Іваненко О.В. Українська мова: Підручник-комплект.-К.: Ленвіт, 2001.
- 62.Плющ М.Я. Відмінок у семантико – синтаксичній структурі речення.- К., 1978.
- 63.Плющ М.Я. Сучасна українська літературна мова.-К.: Вища школа, 2003.
- 64.Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Українська мова. -К., 1990.
- 65.Пономарів О. Фонемі г та ґ. Словник і коментар.-К., 1997.
- 66.Прокопенко І.М. Значеннєві характеристики синсемантичних дієслів // Мовознавство. – 2004. – “2-3
- 67.Складні речення з різними видами зв’язку//Укр.мова і літ.в школі.-1987.-№7.
- 68.Скляренко В. Г. З історії акцентуації форм минулого часу дієслів української мови// Мовознавство. – 1989. - №5
- 69.Словник труднощів української мови. -К., 1989.
- 70.Словник української мови: В 11 т. -К., 1970 -1980.
- 71.Сучасна українська літературна мова / За ред. І.Ф. Білодіда - К., 1969 р.
- 72.Сучасна українська літературна мова / за ред. О. Д. Пономарева. – К., 1997.
- 73.Сучасна українська літературна мова /За ред. А.П. Грищенка - К., 1993 р.
- 74.Сучасна українська літературна мова /За ред. М.Я.Плющ - К., 1994 р.
- 75.Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика/За ред. І. Білодіда. – К., 1969.
- 76.Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова. – К., 1995
- 77.Тоцька Н.І. Українська пунктуація: Практикум: Навч.пос.-К.: Вища шк., 1990.
- 78.Українська мова. Енциклопедія. - К., 2000.
- 79.Українська мова/ За ред. П. Дудика. – Ч II. -К., 1993.
- 80.Українська мова: Підручник/Т.К.Бурлака, В.О.Горпинич, П.С.Дудик та ін.: За ред. П.С.Дудика.-К.: Вища шк., 1993.
- 81.Українська пунктуація: Метод.пос./За ред.С.В.Шечук.-К.: УДПУ, 1994.
- 82.Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Ін-т української мови. - Стереотип. вид. - К.: Наук. думка, 2003. - 240 с.
- 83.Фашенко М.М. Українська орфоєпія – теорія і практика// Щорічні записки з українського мовознавства.-Одеса, 1999. Випуск 6.
- 84.Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису. – Київ: Либідь, 2004
- 85.Шапошникова І. В., Гайдученко Г.М. Сучасна українська літературна мова. Фонетика і фонологія. Орфоєпія. Графіка і орфографія. – Херсон, 2001.
- 86.Шевельов Ю. Історична фонологія української мови.-Харків: Акта, 2002.
- 87.Шевченко Л.Ю. Графіка. Орфографія. Сучасна українська мова: Довідник.-К., 1996.
- 88.Шевченко Л.Ю., Різун В. В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова. Довідник. -К.,

1996.

89. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч. посібник. -К.: Вища шк., 2006.
90. Шульжук К.Ф. Актуальні питання дослідження складного речення/Актуальні проблеми сучасної філології: Мовознавчі студії: Зб.наук.праць Рівненського державного гуманітарного університету.-Рівне, 1999.-Вип.7.
91. Шульжук К.Ф. До питання типології складного речення// Вісник Харківського ун-ту: Творчий доробок Юрія Тевельова і сучасні гуманітарні науки.-Харків, 1999.-№426.
92. Шульжук К.Ф. Мовленнєва реалізація моделей складних багатокомпонентних речень//Мовознавство.-1991.-№3.
93. Шульжук К.Ф. Синтаксис складного речення.-Рівне, 2000.
94. Шульжук К.Ф. Складні речення з супідрядністю//Укр.мовознавство.-К., 1985.-Вип.13.
95. Шульжук К.Ф. Ускладнені сполучникові складні речення з різними видами зв'язку//Укр.мовознавство.-К., 1983.-Вип.11.
96. Ющук Г.П. Практикум з правопису української мови. -К., 1997.
97. Ющук І. П. Українська мова. — К., 2004.
98. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. - К., 2000.
99. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови.-К.: Освіта, 2002.
100. Як вивчити відмінки //Дивослово.-2001.-№1.-С.18-23.

Додаткова література:

1. Антоненко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо. -К., 1991.
2. Бурячок А.А. Орфографічний словник. -К., 1995.
3. Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. -К., 1985.
4. Головащук С.І. Словник-довідник з правопису та слововживання. -К.,1989.
5. Дорошенко Т.С. Словник українського правопису. – Харків, 2009. – 640 с.
6. Етимологічний словник української мови: В 3 т. -К., 1982. Т.1; 1985. Т.2; 1989. Т.3.
7. Новий тлумачний словник української мови /Уклад.: Яременко В., Сліпушко О.: У 3 т. – К., 2007.
8. Орфографічний словник української мови. -К., 1994.
9. Словник іншомовних слів. -К., 1985.
10. Словник труднощів української мови. -К., 1989.
11. Словник української мови: В 11 т. -К., 1970 -1980.
12. Статті з журналів „Мовознавство”, „Дивослово”, „ Українська мова та література в школі”.
13. Сучасний орфографічний словник / Уклад. Петровський О.Ю. – Х., 2007. – 1248с.
14. Сучасний російсько-український словник: 160 000 слів /Уклад. Зубков М.Г. – Х., 2008. – 688 с.
15. Фразеологічний словник української мови: У 2 т. -К., 1993.